

NHG-Standaard Hand- en polsklachten

De nieuwe NHG-Standaard Hand- en polsklachten beschrijft een zevental specifieke aandoeningen van hand en pols, maar laat enkele lastige problemen, zoals RSI en het Complex Regionaal Pijnsyndroom (voorheen Sudeckatrofie), onbesproken. De huisarts kan de in deze NHG-Standaard beschreven aandoeningen meestal zelf diagnosticeren en behandelen.

Diagnostiek

Voor de diagnostiek van artrose van de hand zijn röntgenfoto's over het algemeen weinig zinvol, omdat hierop regelmatig afwijkingen te zien zijn terwijl de patiënten geen klachten aangeven. Omgekeerd toont een röntgenfoto soms geen afwijkingen aan terwijl de patiënten wel degelijk klachten hebben. Wel is het zinvol om een röntgenopname te maken bij een mallet finger vanwege de eventuele intra-articulaire uitbreiding van een avulsiefractuur. Bij aantasting van meer dan 30% van het gewrichtsoppervlak is verwijzing geïndiceerd.

Bij tendovaginitis van De Quervain blijkt de finkelsteintest redelijk betrouwbaar.

Behandeling

Bij de behandeling van klachten van hand en pols is plaats ingeruimd voor lokale NSAID's, waarvan het effect vergelijkbaar is met systemische toepassing. Een groot voordeel van de lokale toepassing is het

vrijwel ontbreken van bijwerkingen.

Bij de meeste in de standaard besproken hand- en polsklachten kan een spalk verlichting geven van klachten. Vaak is echter op termijn een corticosteroïdeninjectie aangewezen. De procedure van toediening staat niet in de standaard beschreven.

Implementatiematerialen

In het kader van een wetenschappelijke stage is een onderzoek gedaan in twintig huisartsenpraktijken. Doel was de behoefte van huisartsen aan implementatieproducten rond deze standaard te peilen en mogelijke knelpunten bij de invoering in kaart te brengen.

In de huisartseninterviews en de beide focusgroepen kwam naar voren dat anatomisch inzicht en vaardigheid in het geven van injecties de grootste lacunes vormen bij de behandeling van hand- en polsklachten. Op dit moment kan de huisarts terecht in het recentelijk uitgekomen. *Handboek verrichtingen in de huisartsenpraktijk*.¹ Het boek geeft zeer duidelijke instructies in woord en beeld.

Nascholing

Om tegemoet te komen aan de wens van 'injectiecurssussen' heeft het NHG cursusmateriaal ontwikkeld voor nascholing in groepsverband. Erkend Kwaliteitsconsulenten, en andere huisartsen die nascholing organise-

ren, kunnen met dit materiaal een injectiecurcus voor collega-huisartsen organiseren. In de cursus wordt de anatomie van de hand en de pols herhaald en worden in filmpjes de injecties op een fantoom getoond. De filmpjes zijn digitaal beschikbaar (zie www.nhg.org/scholing/onderwijsmateriaal in toetsgroepen). Huisartsen kunnen vervolgens in een huisartsopleidingsinstituut in hun regio oefenen op fantomen met de procedures van corticosteroïdeninjecties.

Patiëntenvoorlichting

Voor de patiënten zijn zeven nieuwe NHG-Patiëntenbrieven beschikbaar: Carpaletunnelsyndroom, Ganglion van pols of hand, Springvinger, Malletvinger, Contractuur van Dupuytren, Peesirritatie van De Quervain en Artrose van uw hand.

In de NHG-Patiëntenafbeeldingen is alleen het carpaletunnelsyndroom opgenomen.

- 1 Goudswaard AN, In 't Veld CJ, Kramer WLM. Handboek verrichtingen in de huisartsenpraktijk. Houten/Utrecht: Prelum/ NHG, 2009.

Vanaf januari 2009 maakt de redactie ruimte voor implementatie van onderwerpen die in H&W worden besproken. Louwrens Boomsma vat de NHG-inbreng samen (l.boomsma@nhg.org).

Asklepion-Leergangen: zo werkt u met NHG-Standaarden in de praktijk

De NHG-Standaarden vormen het fundament van de door huisartsen geleverde zorg, en worden dan ook goed gelezen. Maar de implementatie van de standaarden in de praktijk is vaak niet eenvoudig. Echt werken volgens de richtlijnen impliceert een en ander voor de praktijkorganisatie, de taakdelegatie aan andere praktijkmedewerkers, de samenwerking met andere zorgverleners en de communicatie met patiënten. Hoe pak je die zaken eigenlijk aan?

Ken je standaard

De Asklepion-Leergangen 'Ken je standaard' richten zich geheel op de implementatie van de NHG-Standaarden in de praktijk. De deelnemers gaan in gesprek met de makers van de standaarden en bediscussiëren de uitdagingen die ze ondervinden bij het

doorvoeren van de richtlijnen in hun eigen praktijk. In een kleine groep met een vaste begeleider nemen ze een kijkje in elkaars keuken en toetsen ze hun eigen werkwijze aan die van collega's. De leergangen voorzien in de vraag om de implementatie van de standaarden vorm te geven in nascholing van de eigen wetenschappelijke vereniging, evidence-based en onafhankelijk.

Werkwijze in de leergangen

Bijzonder van de Asklepion-Leergangen is het competentiegericht werken. Naast het vakinhoudelijk (medisch) handelen komen ook de overige zes taakgebieden aan bod. De deelnemers werken hard tijdens de bijeenkomsten, maar tussendoor ook aan praktijkopdrachten ter voorbereiding van de leerstof. Zo wordt zichtbaar welk aspecten

van de standaarden lastig of juist eenvoudig zijn.

Er zijn twee versies van de leergang:

- in 'Ken je standaard-1' komen de standaarden Cardiovasculair risicomanagement, Schildklieraandoeningen, Angststoornissen, meerdere KNO-onderwerpen, urine-incontinentie en eczeem aan bod. Deze leergang wordt in verkorte vorm in de regio's aangeboden; als eerste in Regio Noord in april 2010.
- In 'Ken je standaard-2' is er aandacht voor de standaarden rond kinderen met koorts, Astma, COPD, Stoppen met roken en Huidinfecties. Deze leergang wordt onder meer in Utrecht herhaald op 4 maart 2010.

Kijk voor meer informatie en inschrijven op www.asklepion.nl.